

Sygn. akt I Ns 12/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: Patrycja Łuczak

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2018 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z wniosku **M. M. (1) i M. M. (2)**

z udziałem **T. M. i R. M.**

o stwierdzenie nabycia spadku po H. M. (1)

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po **H. M. (2) z domu S.**, córce S. i W., zmarłej w dniu 17 sierpnia 2012 roku w Z., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Z., na podstawie ustawy nabyli synowie T. M. i R. M. po 1/2 (jednej drugiej) części każdy z nich;
2. ustalić, iż uczestnicy postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 12/17

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 16 stycznia 2017 roku M. M. (3) i M. M. (2) wystąpili o stwierdzenie nabycia spadku po H. M. (1) zmarłej

17 sierpnia 2012 roku przed śmiercią zamieszkałej w Z. na podstawie ustawy. Jako uczestników postępowania wskazali synów spadkodawczyni, tj. T. M.

i R. M..

(wniosek – k. 4)

W piśmie z dnia 30 marca 2017 roku wnioskodawcy podnieśli, iż ich interes prawny w uzyskaniu stwierdzenia nabycia spadku wynika z faktu, iż są oni dziećmi T. M. i jego wierzycielami z tytułu alimentów. Jedyne majątek, z którego skuteczna mogłaby być egzekucja należności z tego tytułu, stanowi lokal mieszkalny po spadkodawczyni.

(pismo przygotowawcze z załącznikiem – k. 9-11)

Na terminie rozprawy w dniu 9 października 2017 roku wnioskodawcy poparli wniosek, a pełnomocnik uczestnika T. M. pozostawił wniosek do uznania Sądu.

(protokół – k. 23)

Na ostatnim terminie rozprawy w dniu 17 stycznia 2018 roku wnioskodawca poparł wniosek, a pełnomocnik uczestnika T. M. pozostawił wniosek do uznania Sądu.

(protokół – k. 34)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. M. (2) z domu S. zmarła 17 sierpnia 2012 roku w Z., ostatnie miejsce zwykłego pobytu miała w Z.. Zmarła jako wdowa. Jako spadkobierców ustawowych pozostawiła synów T. M.

i R. M.. Nie miała innych dzieci własnych ani przysposobionych. Nie sporządziła testamentu. Nie były składane oświadczenia spadkowe. Nikt nie zrzekł się dziedziczenia. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Jest to pierwsza sprawa

o stwierdzenie nabycia spadku. Nie został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia.

W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne.

(odpis skrócony aktu zgonu – k. 6, odpis skrócony aktu urodzenia – k. 7, odpis skrócony aktu urodzenia – k. 17, zapewnienie spadkowe – k. 23)

Sąd zważył, co następuje:

Nabycie praw do spadku może nastąpić bądź na podstawie sporządzonego przez spadkodawcę testamentu bądź – w przypadku gdy testament nie został sporządzony albo został skutecznie zakwestionowany – na podstawie przepisów kodeksu cywilnego.

W sprawie niniejszej podstawą wydanego orzeczenia są przepisy kodeksu cywilnego, albowiem spadkodawczyni nie sporządziła testamentu.

Kodeks cywilny w sposób jednoznaczny określa grupy spadkobierców ustawowych, które kolejno po sobie dochodzą do dziedziczenia po spadkodawcy. Wskazać przy tym należy, iż istnienie w pierwszej grupie spadkobierców choć jednej osoby wyłącza możliwość uwzględnienia przy stwierdzeniu nabycia spadku osób znajdujących się w drugiej czy też kolejnej grupie spadkobierców ustawowych. Jako pierwsi do spadku na podstawie przepisów kodeksu cywilnego pretendują dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. Stosownie bowiem do treści z art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd stwierdził, iż spadek po H. M. (1) nabyli synowie T. M. i R. M. po 1/2 części spadku każdy z nich.

Wobec braku okoliczności uzasadniających odstępstwo od reguły Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Zasadą jest bowiem, że w postępowaniu nieprocesowym, każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Wyjątki od niej przewidziane są w § 2 art. 520 k.p.c., który dopuszcza możliwość stosunkowego rozdzielenia obowiązku zwrotu kosztów

lub włożenia go na jednego z uczestników w całości, wówczas gdy są oni w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub ich interesy są ze sobą sprzeczne oraz w § 3, zgodnie z którym sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone

lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub uczestnik postępował niesumiennie

lub oczywiście niewłaściwie. Zasada przewidziana w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub - mimo braku tej równości - ich interesy są wspólne. W pozostałych wypadkach sąd może

od niej odstąpić i na żądanie uczestnika, albo z urzędu - jeżeli działa bez adwokata lub radcy prawnego (art. 109 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) - orzec według dyrektyw określonych

w art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 roku,

V CZ 155/11, LEX nr 1164757, por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010 roku, III CZ 47/10, LEX nr 970082). Wykładnia zawartego w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. pojęcia sprzeczności interesów może budzić wątpliwości.

Skoro jednak przepis ten odnosi się do rozliczenia kosztów pomiędzy uczestnikami, tj. osobami, których praw dotyczy wynik postępowania (art. 510 § 1 k.p.c.), to reguły wykładni systemowej i logicznej pozwalają przyjąć, że sprzeczność interesów zachodzi wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie może wywrzeć wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych

na zmniejszenie sfery ich uprawnień, np. w sprawie o ustanowienie drogi koniecznej pomiędzy występującym z takim wnioskiem, a właścicielem nieruchomości, która ma zostać obciążona służebnością gruntową (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 roku, I CZ 148/12, Biul. SN 2013/2/14, LEX nr 1284402). W powołanym powyżej postanowieniu z dnia 19 listopada 2010 roku Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawach

tzw. działowych, do których należy także sprawa o podział majątku wspólnego, nie występuje sprzeczność interesów między tymi uczestnikami (współwłaścicielami, spadkobiercami), którzy domagają się podziału (zniesienia współwłasności, działu spadku, podziału majątku wspólnego), niezależnie od tego, jaki sposób dokonania podziału proponują i jakie wnioski składają w tym względzie.

W niniejszej sprawie nie zachodziły podstawy do odstąpienia od reguły określonej przepisem art. 520 § 1 k.p.c. Uczestnik T. M. pozostawił wniosek do uznania Sądu. Natomiast uczestnik R. M. złożył odrębny wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po spadkodawczyni na podstawie ustawy (załączone akta I Ns 887/17), odrzucony z uwagi na niniejszą sprawę, zatem można było przyjąć, iż nie oponował przeciwko wnioskowi. Uczestnicy nie byli w różnym stopniu z wnioskodawcami zainteresowani wynikiem postępowania, a interesy wnioskodawców i uczestników były wspólne i polegały na stwierdzeniu nabycia spadku.